

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Zorginstituut Nederland (ZiNL)
Postbus 320
1110 AH Diemen

**Directoraat-Generaal
Curatieve Zorg
Directie Geneesmiddelen
en Medische Technologie**

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
C.J. Diepeveen
E: cj.diepeveen@minvws.nl
M 06 20 52 38 64

Datum 18 december 2015
Betreft Horizonscan Geneesmiddelen

Kenmerk
887057-145536-GMT

Bijlage(n)
1

Geachte heer/mevrouw,

Recente onderzoeken van de NZa en de KWF hebben laten zien dat het in kaart brengen van de te verwachten ontwikkelingen en introducties van nieuwe (innovatieve) extra- en intramurale geneesmiddelen veel toegevoegde waarde kan bieden. Tijdige informatie is belangrijk voor zowel zorgaanbieders, behandelaren, apothekers en zorgverzekeraars die zich willen voorbereiden op de inkoop van geneesmiddelen, als voor de overheid die in samenwerking met de veldpartijen oplossingen bedenkt voor de problematiek rond de dure geneesmiddelen. Diverse partijen zijn inmiddels actief op dit terrein en proberen een overzicht tot stand te brengen. Ieder vanuit zijn eigen doel of behoefte. Momenteel mist er echter een integraal, objectief en openbaar overzicht voor de Nederlandse markt, waarmee de verwachte ontwikkelingen rond de dure geneesmiddelen te volgen zijn. In mijn gesprekken met de partijen van Bestuurlijk Overleg Medisch Specialistische Zorg heb ik afgesproken dat ik samen met hen zal werken aan beter en tijdiger inzicht in deze ontwikkelingen en dat ik hiervoor ook gebruik zal maken van de bestaande horizonscan van VWS. Het zou een goed streven zijn in dit kader de krachten te bundelen en te kijken of we samen tot één proces kunnen komen waarmee we de behoeften van alle partijen zoveel mogelijk kunnen bedienen; een zogenaamde Horizonscan+. In deze brief leest u meer over deze Horizonscan+. Daarnaast breng ik u op de hoogte van de informatie uit de huidige horizonscan van VWS.

Doelstelling Horizonscan+

Ik wil de kennis omtrent de nieuwe innovatieve geneesmiddelen en de aankomende ontwikkelingen optimaliseren en ben daarom voornemens samen met betrokken partijen een Horizonscan+ te ontwikkelen. Het doel van deze Horizonscan+ is dat partijen vroegtijdig op de hoogte zijn van welke geneesmiddelen op de markt komen en wat de mogelijke effecten hiervan zijn. Op basis van deze informatie kunnen partijen in het veld hun inkoop beter organiseren, duidelijkere afspraken maken over de inzet van deze geneesmiddelen en tijdig de organisatie van de benodigde zorg en de financiering hiervan oppakken. Dit moet verrassingseffecten voorkomen en draagt bij aan een sterkere onderhandelingspositie voor ziekenhuizen en zorgverzekeraars en meer evenwicht in de markt.

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Beroepsgroepen, ziekenhuizen, zorgverzekeraars, het Zorginstituut Nederland, de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en het ministerie van VWS kunnen zich dan beter voorbereiden op de toekomst.

**Directoraat-Generaal
Curatieve Zorg
Directie Geneesmiddelen
en Medische Technologie**

Om dit te realiseren wil ik in ieder geval het volgende in kaart brengen:

- 1) Verwachte nieuwe innovatieve geneesmiddelen en bijbehorende indicaties
 - Hieronder versta ik alle geneesmiddelen die onder een patent op de markt komen en een (aanzienlijke) financiële impact hebben.
- 2) Verwachte lijstprijzen van nieuwe innovatieve geneesmiddelen
 - Hieronder versta ik de openbare lijstprijs zoals opgenomen in de G-standaard van de Z-index;
 - Dit betreft niet de inkoopprijs, omdat er binnen de kaders van het stelsel over de prijs wordt onderhandeld.
- 3) Verwachte patiëntvolumes en informatie over de behandeling
 - Samen met de informatie genoemd onder 1 en 2 kunnen inschattingen gemaakt worden over kosten per behandeling en het totale kostenbeslag;
 - Inschatting van volumes zal in de praktijk niet altijd gemakkelijk zijn, daarom zal ook op dit punt een goede validatie moeten plaatsvinden.
- 4) Verwachte indicatie-uitbreidingen van bestaande innovatieve geneesmiddelen
 - De impact van indicatie-uitbreidingen van innovatieve geneesmiddelen kunnen substantieel zijn en daarom belangrijk om in kaart te brengen;
 - Bij introductie van nieuwe indicaties wordt het volume groter. Partijen kunnen hier dan voor de onderhandelingen op anticiperen. Op dit moment gebeurt dit nog onvoldoende en zie je dat bij toename van volume veelal de prijs gelijk blijft.
- 5) Verwacht patentverloop van bestaande innovatieve geneesmiddelen
 - Partijen kunnen anticiperen op patentverloop en vroeger starten met de inzet van goedkopere alternatieven (biosimilars en generieke producten)
- 6) Verwachte alternatieven voor innovatieve geneesmiddelen
 - Voor zover als mogelijk het in kaart brengen van het competitieve landschap. Dit moet partijen informeren over de bestaande en toekomstige alternatieven, zodat ook hier rekening mee gehouden kan worden bij het maken van afspraken.

Kenmerk

887057-145536-GMT

Randvoorwaarden

Het is ons streven om samen met alle betrokken veldpartijen, onder regie van VWS, één nationale en uitgebreide horizonscan op te stellen, die toegankelijk is voor iedereen.

Voor de ontwikkeling van de Horizonscan+ hebben wij de volgende randvoorwaarden geformuleerd:

- De Horizonscan+ dient een openbare scan te zijn die voor alle partijen beschikbaar is. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van openbare data of data die zonder problemen openbaar gemaakt kan worden;
- De procedure waarmee informatie in de Horizonscan+ wordt opgenomen dient toetsbaar en transparant te zijn. Ook dient de procedure te voorzien in zo up-to-date mogelijke informatie;
- De Horizonscan+ moet zo objectief mogelijke informatie bevatten. Onderdeel van de procedure dient dan ook een inhoudelijk validatie te zijn (door o.a. de beroepsgroep). Dit is onder andere belangrijk om de inschattingen van de volumes te toetsen, maar ook om te bepalen of deze volumes substitueren met volumes van andere geneesmiddelen;
- De Horizonscan+ moet toegankelijk zijn en makkelijk leesbaar;

- Op voorhand zal een breder gebruik niet uitgesloten worden. Mogelijk kan de Nederlandse scan vanwege de openbaarheid van de data ook in breder Europees verband een rol van betekenis gaan spelen;
- Het is van groot belang dat de Horizonscan+ op een goede manier geborgd wordt. Hierover zal ik ook nader overleg voeren.

**Directoraat-Generaal
Curatieve Zorg
Directie Geneesmiddelen
en Medische Technologie**

Kenmerk
887057-145536-GMT

Lopende initiatieven

Zoals al gemeld zijn meerdere partijen in het veld bezig met het in kaart brengen van de ontwikkelingen op het gebied van de dure geneesmiddelen. VWS is verheugd over de bewustwording bij partijen dat dit inzicht belangrijk is en de inspanningen die geleverd worden om dit inzicht te creëren.

VWS wil alle betrokken partijen bij elkaar brengen om te onderzoeken of deze goede initiatieven samengebracht kunnen worden tot één integrale scan die voldoet aan de hierboven genoemde voorwaarden en die voor iedereen toegankelijk is en de diverse behoeften kan bedienen. Daartoe zullen wij de komende tijd met een aantal partijen in gesprek gaan. Eind januari/begin februari hoop ik dan alle betrokken partijen uit te nodigen voor een bijeenkomst over de Horizonscan+. U ontvangt hier binnenkort een uitnodiging voor.

Uitreksel van de huidige horizonscan van VWS

Het ministerie van VWS heeft in de afgelopen periode een eigen horizonscan ontwikkeld die met name monitort welke innovatieve geneesmiddelen er de aankomende twee jaren waarschijnlijk tot de Nederlandse markt worden toegelaten. Op basis daarvan worden mogelijke financiële risico's geïdentificeerd en kan bepaald worden welke middelen mogelijk in aanmerking komen voor een financieel arrangement. Wij realiseren ons dat daarmee de scope ook afgebakend is en dat andere partijen wellicht net een andere informatiebehoefte hebben. Echter willen we deze scan beschouwen als een startpunt voor verdere ontwikkeling.

In de bijlage bij deze brief treft u een overzicht aan van informatie afkomstig uit deze horizonscan. Dit uittreksel van de bestaande horizonscan geeft een eerste inzicht in de nieuwe geneesmiddelen die op de korte en middellange termijn worden verwacht.

We benadrukken dat deze informatie inschattingen betreft en dat ten aanzien van het mogelijk kostenbeslag en de mogelijk kosten per behandeling per patiënt per jaar nog géén rekening is gehouden met de volgende effecten:

- De werkelijke lijstprijzen in Nederland (vaak zijn lijstprijzen eerst in de Verenigde Staten bekend, waar deze doorgaans hoger liggen);
- De werkelijke inzet van het middel (in het licht van richtlijnontwikkeling, gepast gebruikt, etc.);
- Substitutie met andere geneesmiddelen of andere vormen van zorg;
- Marktaandeel van het geneesmiddel ten opzicht van mogelijke alternatieven;
- De effecten van prijsonderhandelingen.

De huidige horizonscan van VWS wordt twee keer per jaar geactualiseerd. Ook in 2016 (naar verwachting in het tweede en vierde kwartaal) zullen wij u in ieder geval geactualiseerde uitsneden van de huidige scan doen toekomen.

**Directoraat-Generaal
Curatieve Zorg
Directie Geneesmiddelen
en Medische Technologie**

Wij zien uit naar een constructieve samenwerking om de Horizonscan+ te realiseren.

Kenmerk
887057-145536-GMT

Hoogachtend,
de directeur Geneesmiddelen en Medische Technologie,

dr. M.T.M. van Raaij

Verzonden aan:

- Bond van Generieke Geneesmiddelenindustrie Nederland (Bogin)
- College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)
- Federatie Medisch Specialisten (FMS)
- Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)
- KNMP
- KWF Kankerbestrijding
- Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU)
- Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (NVZa)
- Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ)
- Nederlandse Zorgautoriteit (NZA)
- Nefarma
- Patiëntenfederatie NPCF
- Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN)
- Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN)
- Zorginstituut Nederland (ZiNL)
- Zorgverzekeraars Nederland (ZN)

Bijlage: Horizonscan VWS – uitsnede december 2015